

Stichting tot Behoud van het Foreestenhuis

**Grote Oost 43,
1621 BR Hoorn**

**Informatiebulletin no. 9
Mei 2017**

**Secretariaat:
Wilgenrak 18,
1655 KT Sijbekarspel.
tel. 0229-591777**

e-mail:
secretarisstichting@foreestenhuis.nl

website:
www.behoudhetforeestenhuis.nl

KvK:
nr. 58532277

Bankrelatie:
NL32INGB 0008 8667 96

JAARVERSLAG 2016

STICHTING TOT BEHOUD VAN HET FOREESTENHUIS

De Stichting heeft in 2016 vijf maal vergaderd in het Foreestenhuis.

Een belangrijk onderwerp van gesprek, dit jaar, is de restauratie van ons onvolprezen Knipscheer orgel uit 1865. Dit moet nodig worden gerestaureerd. De werkzaamheden staan uitgebreid beschreven in het "rapport betreffende het orgel in het Foreestenhuis" van 15 april 2016 van de heer Henk Verhoef van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE).

De geschatte kosten maken extra middelen zeer gewenst. De kerkenraad heeft haar goedkeuring gegeven voor deze restauratie

Subsidieaanvragen zijn gedaan aan: Kerkmeier de Regtfonds, Fonds Mooij, Stichting tot Behoud van het Nederlandse Orgel, de "vrienden", Gemeente Hoorn, Prins Bernard Cultuurfonds, Hendrik Muller Fonds, Rabo Cultuurfonds.

Het bulletin kwam 4 maal uit. Verslag werd gedaan over de plannen met het orgel, maar ook aandacht voor de vloerconstructie en de oude panelen, die tijdens monumentendag te zien waren.

Inspectie van het gebouw wordt niet langer door de Monumentenwacht gedaan, maar is overgenomen door Gerrit Hartog met ondersteuning van gepensioneerde gemeentelijk bouwkundige Joost Büchner.

Een onderhoudscontract met MES Liften BV is afgesloten.

Monumentendag 10 september was een groot succes. Tenminste 500 bezoekers konden wij ontvangen. Voor de rondleiding over de zolder was veel belangstelling. De verkoop van koffie, thee en gebak heeft € 500,- opgebracht.

Platform Religieus Erfgoed Hoorn, een commissie met ambtenaren van de gemeente Hoorn wil de zaken voor de verschillende kerken bundelen. Dit is op gezamenlijke aanpak van de jaarlijkse kosten, maar ook om de gebouwen meer voor het voetlicht te brengen. We zijn er actief lid van.

De aanpassing van de omgevingsvergunning, zodat verhuur mogelijk is, is aangevraagd en verkregen. Daarvoor moeten een paar mensen het diploma sociale hygiëne gaan halen.

Hans Visser.

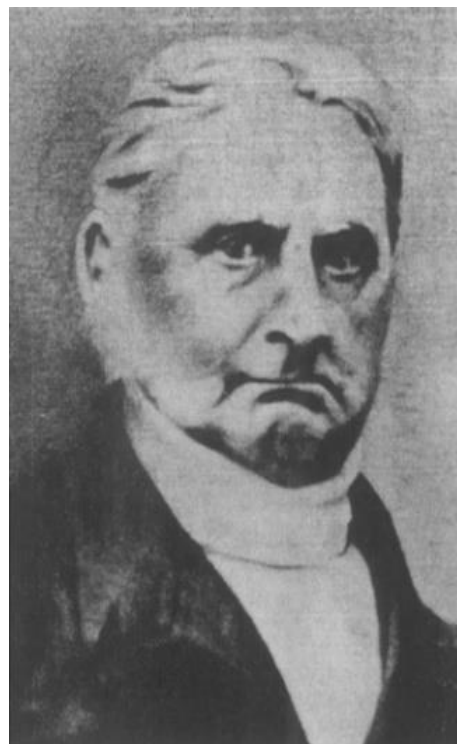
Financiën 2016

Inkomsten	
Donateurs	€ 1.150,00
Giften	€ 2.470,00
Giften ORGEL	€ 225,00
Acties/overig	€ 669,37
Totaal	€ 4.514,37
Saldo 1-1-16	€ 5.598,67

Uitgaven	
Onderhoud cv en lift	€ 2.278,91
Bouwkundig	€ 822,58
Bulletin	€ 132,18
Bankkosten	€ 130,57
Overig	€ 306,50
Totaal	€ 3.670,74
Saldo 1-1-17	€ 6.442,30

Knipscheer Orgelbouwers

Hermannus I Knipscheer nam in 1796 het orgelmakersbedrijf over van Dirk Johan Baars. Twintig jaar later maakte hij grote orgels voor diverse kerken. Vanaf 1825 kwam zoon Hermannus II als compagnon in het bedrijf. Zoon stierf in 1874 en heeft tot zijn dood orgels gebouwd. Het bedrijf was gevestigd in Amsterdam, aan adressen, die thans behoren tot de binnenstad.

Hermannus II.

Hermannus II had 4 zonen, die ook werkzaam waren als orgelbouwer, Maar na het overlijden van Hermannus II zijn er door Knipscheer geen orgels meer gebouwd. Zijn bedrijf is overgenomen door Van Ingen, die ook nog ons orgel in onderhoud heeft gehad.

De heren Knipscheer hebben 46 orgels gebouwd, die nu nog dienst doen. Daaronder het orgel van de doopsgezinde kerk aan de Ramen, thans te horen in De Wilp, in Winkel, in Abbekerk, in Monnickendam (doopsgezinde kerk). En natuurlijk ons orgel.

Een van de redenen voor de goedgevulde orderportefeuille van Knipscheer was de grote behoefte die in de eerste helft van de negentiende eeuw ontstond aan orgels voor de begeleiding van de gemeentezang. In vele kerken, waaronder ook de Grote Kerk te Noordwijk-Binnen, werd de gemeentezang gedurende eeuwen geleid door een voorzanger. Dit kwam de kwaliteit vaak niet ten goede! Knipscheer heeft dit goed aangevoeld door orgels te maken die optimale begeleidingskwaliteiten bezaten en door snel te kunnen leveren: in rustiger periodes maakte hij orgels op voorraad. Ook mede door de gunstige prijzen konden zij concurreren met vooral de Utrechtse orgelbouwers.

Bij de orgels van Hermanus Knipscheer II zijn klassieke en eigentijdse elementen met elkaar verweven. Bij de tweemanualige orgels paste hij altijd een opbouw met Hoofdwerk en Bovenwerk toe. De disposities van het Hoofdwerk van de grote instrumenten vertonen een tamelijk uniform beeld met een volledig prestantenchoor, bestaande uit

Prestant 8', Octaaf 4', Quint 3', Octaaf 2' en een Mixtuur, met daarnaast een Bourdon 16', een 8-voets fluit en meestal een Cornet en een Trompet 8'. Alleen op de orgels van de Oosterkerk en de Noorderkerk bevatte het prestantenchoor naast de Mixtuur ook een Scherp. Tot 1840 (bouwjaar van het orgel in Noordwijk-Binnen!) paste Knipscheer op het Hoofdwerk nog een Fluit 4' toe, daarna nog zelden.

Het Bovenwerk was destijds bestemd voor de zachte en liefelijke geluiden (tijdens de interludia tussen de door de gemeente gezongen psalmregels). We vinden op het Bovenwerk altijd een Holpijp 8' en een Viola di Gamba 8'. Voorts komen ook Prestant 8' (meestal discant) en Baarpijp 8' voor. Het Bovenwerk bevat bijna altijd een Prestant 4' en een 4-voets fluit (meestal Dwarsfluit: hiervoor had Knipscheer een speciale voorkeur; op de oudere orgels Flûte travers; verder Openfluit 4' en Gemshoorn 4'). Als 2-voets register zien we aanvankelijk meestal een Octaaf, maar na 1849 disponeerde Knipscheer alleen de Gemshoorn 2' als 2-voets register op het Bovenwerk. Als het Bovenwerk een tongwerk had was dit meestal een Dulciaan 8' en een enkele keer een Vox Humana 8'.

De meeste orgels hebben een aangehangen pedaal. Aan enkele grotere orgels voegde Knipscheer een vrij pedaal toe waarop in de meeste gevallen drie stemmen gedisponeerd werden, te weten Bourdon 16', Octaaf 8' en Fagot 16'. Alleen het orgel van de Noorderkerk te Amsterdam heeft een uitgebreidere

pedaalbezetting met zeven (!) stemmen.

Overgenomen van de website knipscheerorgel-noordwijk.nl geschreven door Jaco van Leeuwen.

De restauratie.

Vorig jaar heeft Henk Verhoef, expert namens de Rijksdienst voor Cultureel erfgoed een grondige analyse uitgevoerd van de staat van onderhoud van ons orgel. Hij adviseert een grote onderhoudsbeurt, eigenlijk een restauratie. Op basis van zijn rapport hebben 3 orgelbouwers een offerte uitgebracht voor het noodzakelijke werk. Alle 3 offertes geven blijk van een liefde voor het orgel en van de nodige vakmanschap. Maar de 3 bouwers hebben elk met eigen ogen gekeken naar het instrument en elk heeft weer andere onderdelen benadrukt. Henk Verhoef ondersteunt ons bij het proces van het maken van de juiste keuzes. We denken in juni met een orgelbouwer tot overeenstemming te kunnen komen over de werkzaamheden en de prijs. Dat past ongeveer in onze begroting. Dan maar hopen dat het op korte termijn kan gebeuren. Er is al gewaarschuwd dat de uitvoering misschien lang op zich kan laten wachten. Dus de uitgaven kant lijkt de goede kant uit te gaan. Voor de inkomstenkant hebben we gerekend op € 10.000 donaties van diverse personen. Hiervan is nu de helft binnen. Dat kan in de vorm van een fiscaal aantrekkelijke periodieke gift. Neem daarvoor contact op met de secretaris.

We zijn een culturele ANBI, ons rekeningnummer staan voorop.

Uw hulp is dus nog zeer welkom. Van de donaties van stichtingen en dergelijke denken we dat we op de verwachte inkomsten komen. Onder meer het Prins Bernhardcultuurfonds, het Kerkmeijer de Regt fonds hebben een bijdrage al toegezegd.

Chris Luursema voorzitter.

Verhuur.

De kerkzaal en de nevenruimtes zijn uitermate geschikt voor kleine bijeenkomsten als lezingen, vergaderingen, feesten etc.

Indien u daar gebruik van wil maken, kunt u contact opnemen met de verhuurcoördinator.

Dit is Dirk Bontekoe,
telefoon 0229-241272,
mail adres

dirkbontekoe@ziggo.nl